

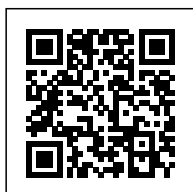

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VI. volební období

1085/0

Návrh poslanců Anny Putnové, Karla Schwarzenberga, Vlasty Bohdalové, Dagmar Navrátilové a Jaroslavy Wenigerové na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: Putnová A. a další
Doručeno poslancům: 19. června 2013 v 9:01

Z Á K O N

ze dne2013,

kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Změna školského zákona

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., 161/2006 Sb., 179/2006 Sb., 158/2006 Sb., 342/2006 Sb., 165/2006 Sb., 624/2006 Sb., 112/2006 Sb., 217/2007 Sb., 296/2007 Sb., 343/2007 Sb., 58/2008 Sb., 126/2008 Sb., 189/2008 Sb., 242/2008 Sb., 243/2008 Sb., 384/2008 Sb., 49/2009 Sb., 378/2009 Sb., 306/2008 Sb., 427/2010 Sb., 227/2009 Sb., 427/2010 Sb., 73/2011 Sb., 331/2011 Sb., 420/2011 Sb., 472/2011 Sb., 375/2011 Sb., 53/2012 Sb., 333/2012 Sb., 370/2012 Sb. a 458/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 7 odst. 5 se za slova „školská zařízení pro zájmové vzdělávání,“ vkládají slova „vzdělávací zařízení v zahraničí,“.

2. V § 7 se vkládá nový odst. 8, který zní „Vzdělávání ve vzdělávacích zařízeních v zahraničí mohou zajišťovat též jiní vhodní pracovníci, avšak alespoň jeden pedagogický pracovník²⁾, který garantuje kvalitu výuky.“

3. V § 8 odst. 4 se na konec vkládá věta: „Pokud Ministerstvo zahraničních věcí při určité diplomatické misi nebo konzulárním úřadu školu podle věty první nezřídí, je povinno zabezpečit, aby daná diplomatická mise nebo konzulární úřad poskytl na žádost vzdělávacího zařízení v zahraničí tomuto součinnost k uskutečňování jeho činnosti podle § 118a, zejména aby mu bezplatně poskytl vhodné prostory pro jím uskutečňovanou výuku. Povinnost bezplatného poskytnutí prostor podle věty předchozí neplatí, pokud subjekt dle věty předchozí vhodnými prostory nedisponuje.“

4. V § 8a se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní: „Název právnické osoby vykonávající činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí může znít též „Česká škola bez hranic“ s dovětkem o místě svého působení. Výjimečně je přípustný též jiný název, a to za podmínky, že byl osobou vykonávající činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí užíván již před účinností zákona, jímž bylo vzdělávací zařízení v zahraničí do zákona zavedeno.“ Dosavadní odstavce 2 a 3 se mění na odstavce 3 a 4.

5. V § 12 odst. 3 se mezi slova „ve školských zařízeních“ a „provádí“ vkládají slova: „,s výjimkou vzdělávacího zařízení v zahraničí,“.

6. V § 16 odst. 4 a 5 zní:

„(4) Sociálním znevýhodněním je pro účely tohoto zákona

- a) rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy,
- b) nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo
- c) postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu¹¹⁾, nebo
- d) u dětí a žáků, kteří jsou občany České republiky, dlouhodobý pobyt v zahraničí.

(5) Speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů zjišťuje školské poradenské zařízení a jde-li o děti a žáky podle odstavce 4 písm. d) vzdělávací zařízení v zahraničí.“

7. Za § 111 se vkládá nový § 111a, který včetně nadpisu zní:

„§ 111a

Vzdělávání v zahraničí

(1) Vzdělávání v zahraničí poskytuje dětem a žákům, kteří jsou českými státními příslušníky nebo mají český původ a žijí v zahraničí, výuku češtiny a českých reálií jako doplnění každodenního vzdělání, které děti a žáci získávají v zahraničních školách.

(2) Vzdělávání v zahraničí se uskutečňuje ve vzdělávacích zařízeních v zahraničí podle vzdělávacího programu vzdělávacího zařízení v zahraničí, který je v souladu s Národním programem vzdělávání a v souladu s rámcovým programem pro základní vzdělávání ve vzdělávací oblasti jazyka a jazykové komunikace pro český jazyk a literaturu.“

8. V § 112 se slova „a zájmového vzdělávání“ nahrazují slovy „vzdělávání, zájmového vzdělávání a vzdělávání ve vzdělávacích zařízeních v zahraničí“

9. Za § 118 se vkládá nový § 118a, který včetně nadpisu zní:

„§ 118a

Vzdělávací zařízení v zahraničí

(1) Vzdělávací zařízení v zahraničí je českou nebo zahraniční právnickou osobou, která zajišťuje udržení českého kulturního dědictví v zahraničí, a to tím, že v zahraničí zajišťuje výuku českého jazyka a reálií o České republice, zejména o její kultuře, historii, geografii či společenském uspořádání pro děti a žáky v zahraničí, zejména pro české státní občany.

(2) Vzdělávací zařízení v zahraničí může být občanským sdružením.“

10. V § 143 odst. 2 se za slova „pedagogických pracovníků,“ vkládají slova „vzdělávacích zařízení v zahraničí,“.

11. V § 147 odst. 1 písm. h) se za slova „nebo jim poskytovat školské služby“ vkládají slova „; tato povinnost neplatí pro vzdělávací zařízení v zahraničí“.

12. V § 147 odst. 1 písm. l) se na konec textu namísto „,“ vkládají slova „;“ předpoklady pro výkon funkce ředitele podle věty předchozí nemusí splňovat ředitel vzdělávacího zařízení v zahraničí,“.

13. V § 160 odst. 1 se za písm. d) vkládá nové písm. e), které zní: „vzdělávacích zařízení v zahraničí, a to v souladu s ustanovením § 162a.“ **Na konci textu v písm. d) se „,“ mění na „;“.**

14. Za § 162 se vkládá nový § 162a, který včetně nadpisu zní:

„162a

Financování vzdělávacích zařízení v zahraničí

(1) Ze státního rozpočtu se dále poskytují finanční prostředky na činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí, a to na výdaje na

a) platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění,

b) nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených,

c) učební pomůcky, včetně didaktických počítačových programů, školní potřeby a učebnice,

d) činnosti, které přímo souvisejí s kvalitou vzdělávání.

(2) Finanční prostředky podle odstavce 1 se poskytují na zahájený kalendářní rok, a to ve výši odpovídající 50% prokázaných účelně vynaložených výdajů podle odstavce 1 písm. a) až d) v roce předchozím.

(3) Ze státního rozpočtu mohou být dále poskytnuty finanční prostředky na výdaje na zajištění prostor pro uskutečňování výuky, a to zejména za předpokladu, že nebyly poskytnuty vhodné prostory dle § 8 odstavce 4 z toho důvodu, že daná diplomatická mise nebo konzulární úřad vhodnými prostory nedisponuje. Finanční prostředky podle tohoto odstavce mohou být poskytnuty v plné výši.

(4) O poskytnutí finančních prostředků rozhoduje ministerstvo rozhodnutím na základě žádosti vzdělávacího zařízení v zahraničí podané do konce ledna zahájeného kalendářního roku. Podrobnosti, zejména náležitosti žádosti, včetně způsobu přepočtu cizí měny na české koruny, stanoví ministerstvo vyhláškou.“

15. V § 174 odst. 2 se za slova „zapsaných do školského rejstříku“ vkládají slova „,“ s výjimkou vzdělávacího zařízení v zahraničí,“.

16. V § 174 odst. 2 písm. e) se za slova „vykonává veřejnosprávní kontrolu⁴⁰⁾ využívání finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 160 až 163“ vkládají slova „;“ a to i v případě vzdělávacího zařízení v zahraničí“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

Lhůta pro podání žádosti o zápis do rejstříku škol a školských zařízení podle § 146 odst. 1 a lhůta pro podání žádosti o finanční prostředky dle § 162a odst. 4 se neuplatní do konce prvního roku následujícího po nabytí účinnosti zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvního dne kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

A. Zhodnocení dosavadní právní úpravy včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Postavení českých občanů a jejich potomků v zahraničí

V zahraničí žijí přibližně 2 miliony českých státních příslušníků či cizích státních příslušníků českého původu¹. Je zřejmé a z pohledu České republiky (dále též jen „ČR“) jistě žádoucí, že cítí sounáležitost s Českou republikou a mají zájem ji prohlubovat. V zahraničí takovou možnost nabízejí tzv. „české školy“.

Jako české školy lze označit instituce či aktivity, které v zahraničí zabezpečují potomkům českých občanů zachování znalosti českého jazyka a českých reálií, které by jim v budoucnu umožnilo vrátit se zpět do České republiky, vystudovat českou (vysokou) školu a uplatnit se na pracovním trhu, popř. jinak se zapojit do ekonomických či kulturních aktivit v České republice. Konkrétně jde zejména o 9 českých škol bez hranic², které jsou zároveň krajanskými spolky, koordinovaných českým občanským sdružením Česká škola bez hranic³ (dále též jen „ČŠBH“) a spolupracující školy, které stejně tak vyučují český jazyk a české reálie, ale v menším časovém rozsahu než vyžaduje vzdělávací program ČŠBH, proto nejsou členy tohoto občanského sdružení a nepoužívají název česká škola bez hranic.

Koncept Českých škol bez hranic

Koncept ČŠBH vznikl v roce 2003 v Paříži a postupně se rozšiřoval do dalších měst. Zahrnuje školy, které jsou zpravidla neziskovými organizacemi (občanskými sdruženími) podle práva státu svého působení. Zároveň jsou Ministerstvem zahraničních věcí (dále jen „MZV“) registrovány jako tzv. *krajanské spolky*, z čehož je zřejmé, že je MZV vnímá jako subjekty, jejichž aktivita je prospěšná (a bezproblémová) pro obraz ČR v zahraničí.

Hlavním cílem ČŠBH je výchova česky mluvící mladé generace vyrůstající v zahraničí, která bude v dospělosti schopna nejen česky číst a psát, ale také si zachová povědomí o svých kořenech a pocit sounáležitosti s českým národem a Českou republikou. Hluboká znalost češtiny pro ni bude dobrou motivací pro udržování vztahů se zemí svého původu. Česká škola bez hranic tak přispívá k posílení české národní identity v měnícím se globalizovaném světě.

České školy bez hranic jsou nyní financovány formou darů, a to ze soukromých zdrojů od sponzorů – zejména od rodičů dětí, z veřejných zdrojů od Ministerstva školství, mládeže

¹ Dle informace dostupné na webu Ministerstva zahraničních věcí. Dostupná z http://www.mzv.cz/tunis/cz/kultura_vzdelavani_krajane/krajane/cesi_ve_sвете_oslavy_dne_ceske_statnosti.htm.

² V Paříži, Londýně, Berlíně, Mnichově, Curychu, Bruselu, Ženevě, Drážďanech a Frankfurtu.

³ Podrobnější informace dostupné zde <http://csbh.cz/obcanske-sdruzeni>.

a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) podle čl. II bodu 13 přílohy č. 2 usnesení Vlády o zachování kulturního dědictví v zahraničí ze dne 13. června 2012 č. 414, a též od MZV podle usnesení vlády o zachování kulturního dědictví v zahraničí ze dne 13. června 2012 č. 414. V neposlední řadě se na financování podílí Česká centra⁴ a zastupitelské úřady, které dávají k dispozici výukové prostory a propagují činnost škol.

Občanské sdružení ČŠBH, registrované v ČR, dále podepsalo „rámcovou“ smlouvu s MZV o bezplatném poskytování prostor školám – členům ČŠBH, o.s. v objektech v majetku MZV v zahraničí. Dále podepsalo rámcovou smlouvu s Domem zahraničních služeb o spolupráci za účelem plnění Vládního usnesení o zachování kulturního dědictví, konkrétně v souvislosti s vybavováním jednotlivých poboček ČŠBH technickými prostředky a učebními pomůckami.

ČŠBH vyučují podle vlastního vzdělávacího programu nazvaného Brána jazyků otevřená⁵, který je v rozsahu požadavků Národního programu vzdělávání. Tento koncept vzdělávání je určen pro děti od 18 měsíců do 15 let, které pocházejí z bilingvního prostředí. Vzdělávání je rozděleno na předškolní výchovu a školní výuku. Předškolní vzdělávání (nebo výchova) pro nejmenší děti je rozděleno do 3 věkových kategorií. První kategorií jsou nejmladší děti od 18 měsíců do 3 let, které se zpravidla českému jazyku věnují ve škole nejméně jedenkrát⁶ týdně jednu hodinu. Další kategorií jsou děti od 3 do 6 let, kteří se učí nejméně jedenkrát týdně dvě hodiny a poslední kategorií jsou školáci, kteří se učí čtyři hodiny týdně. Předškolní vzdělávání pro nejmenší děti do 6 let je zaměřeno na porozumění českému jazyku, zlepšení slovní zásoby a vyjadřovacích schopností prostřednictvím hudby, kreslení, poslouchání příběhů a hraní her, které mají výchovně-naučný charakter, aby děti v budoucnu zvládly výuku předmětů v českém jazyce.

Školáci plní povinné každodenní vzdělávání na zahraniční škole a v rámci ČŠBH se učí český jazyk a literaturu, dějepis a zeměpis českých zemí podle vzdělávacího programu ČŠBH, který byl v srpnu roku 2010 schválen Výzkumným ústavem pedagogickým a shledán v souladu s Národním programem vzdělávání. Časové dotace – 4 hodiny týdně, předmětu Český jazyk a literatura jsou v souladu s časovými dotacemi tohoto předmětu v Evropských školách. Vzdělání v *Evropských školách*⁷ je uznáno v ČR podle § 38 odst. 1 písm. d) školského zákona.

Učební plán je zaměřen na Český jazyk a literaturu a ve 4. a 5. třídě přibývá vzdělávací předmět “Můj český svět” zabývající se českou společností, historií a zeměpisem českých zemí, který je na druhém stupni prohlouben předmětem “České země včera a dnes”. Předškolním dětem jsou do výuky zařazeny základní informace o ČR, a to úměrně jejich věku. Jazyková činnost představuje

⁴ Příspěvková organizace MZV zřízená pro propagaci České republiky v zahraničí. Další informace dostupné na <http://www.czechcentres.cz/>.

⁵ Charakteristika vzdělávacího programu k dispozici zde http://csbh.cz/sites/default/files/Vzdelavaci-program-CSBH_0.pdf

⁶ Nutno připomenout, že předškolní výchova není v ČR povinná, tedy požadavky na předškolní výchovu jsou i v koncepci volnější. Platí proto, že ČŠBH nepožaduje po svých členech – jednotlivých českých školách bez hranic, jednotný a přesný přístup k předškolní výchově. Předškolní výchova je tak nedílnou součástí vzdělávání v jednotlivých školách, ale každá škola ji praktikuje v rozsahu, který považuje za vhodný.

⁷ Dle Úmluvy o statutu Evropských škol, přijaté v Lucemburku dne 21. června 1994 (č. 122/2005 Sb. m. s.).

stěžejní oblast výuky ČŠBH. V oboru Český jazyk a literatura se děti učí komunikovat ústně i písemně, psát slohová cvičení v českém jazyce, spisovnou formu a normativní pravidla psaného jazyka a v neposlední řadě tiché a hlasité čtení.

V současnosti ČŠBH, o.s. pracuje na systému hodnocení žáků, mimo jiné i s inspektorkou evropských škol, PhDr. Musilovou; předpokládá se, že hodnocení bude spíše slovní na obou stupních. Bude se jednat o výstupní hodnocení každého ročníku v daném předmětu, v podrobnostech bude hodnocení upraveno vyhláškou. K evaluaci žáků slouží portfolio každého žáka, v němž jsou zaznamenány jeho studijní výsledky, slouží tedy k mapování vývoje žáka a prokazování jeho vývoje, což mj. usnadňuje komunikaci mezi rodiči školou.

Výuka ve školách ČŠBH je realizována alespoň jedním pedagogickým pracovníkem v každém stupni (v rámci vzdělávacího programu ČŠBH označen jako „garant“), který přebírá zodpovědnost za úroveň výuky na daném stupni. Garant školní výuky pro 1. a 2. stupeň je přitom v ideálním případě absolventem oboru Český jazyk a literatura, pro 1. stupeň to může být též Učitelství pro 1. stupeň. Vedle plně kvalifikovaných učitelů – ideálně s dlouhodobou praxí – se na výuce podílejí studenti vyšších ročníků pedagogických nebo filozofických fakult, případně pracovníci s jiným vzděláním, např. absolventi uměleckých hudebních či výtvarných oborů, ale se zkušeností s prací s dětmi⁸.

Praktické problémy

Je zřejmé, že nastíněný koncept ČŠBH podporuje českou identitu v dětech českých občanů (resp. dětech s českými kořeny) žijících dočasně či trvale v zahraničí, čímž zároveň přispívá k rozšiřování českého jazyka a kultury v zahraničí a tím i k obecné propagaci České republiky.

Problémem je, že tato záslužná činnost, která je svou podstatou veřejnou službou, nemá potřebné právní zakotvení ani stabilní zdroje financování, čímž nejen, že formálně zaostává za řadou evropských zemí⁹, včetně těch méně vyspělých, ale zároveň je její existence z dlouhodobého hlediska ohrožena.

⁸Předpokládá se, že vzdělávání budou zajišťovat osoby, které splňují předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Odbornou kvalifikaci mají osoby, které splňují předpoklady pro výkon činnosti učitele příslušného stupně základní školy, nebo které získaly vysokoškolské vzdělání studiem v akreditovaném studijním programu a vzděláním získaným studiem ve vzdělávacím programu akreditované pro další vzdělávání pedagogických pracovníků v délce alespoň 100 hodin s obsahovým zaměřením na pedagogiku, psychologii a didaktiku.

⁹ V současné době fungují po celé Evropě rozsáhlé sítě zahraničních škol, které organizují výuku od předškolního vzdělávání až po středoškolské. Na zahraničních školách v Itálii, ve Velké Británii, v Bulharsku, v Rakousku a v Nizozemí je poskytováno vzdělávání v rámci akreditovaného programu, které je kompatibilní s osnovami ministerstva školství a tím je zajištěna kontinuita vzdělávání. Studium podle akreditovaného programu může mít vliv na financování školy, např. řecké zahraniční školy, které vyučují dle osnov schválených ministerstvem školství a akreditovaném programu jsou financovány z veřejných zdrojů. Mnohé evropské země (např. Bulharsko, Francie, Itálie, Estonsko, Slovensko) mají zahraniční školy začleněny do vzdělávacího systému a po absolvování takové školy již není nutné, aby žáci skládali srovnávací zkoušky, ale mohou navázat na “zahraniční” studium.

Dosavadní právní úprava neexistuje, proto není relevantní hodnotit, jakým způsobem upravuje postavení mužů a žen. Výše popsaná praxe nijak nerozlišuje mezi dětmi a žáky podle pohlaví.

B. Principy navrhované právní úpravy

Vzhledem k výše uvedenému se jeví jako nezbytné zakotvit postavení poskytovatelů výše uvedeného vzdělání v zahraničí do českého právního řádu a zároveň je integrovat do veřejného financování. Předpokládá se přitom, že právní úprava bude přiměřeně reflektovat dosavadní postavení a činnost škol, které jsou součástí o. s. České školy bez hranic, jinými slovy vezme si za vzor stávající *dobrou praxi*, ovšem nebude bránit vzniku dalších vzdělávacích zařízení v zahraničí, pakliže splní obecné zákonné podmínky.

V obecné rovině se tedy předpokládá zavedení **nového školského zařízení**, a to **vzdělávacího zařízení v zahraničí**, pro něž bude v základních rysech upraveno jeho právní postavení, včetně vztahů se zastupitelskými úřady, a zakotven titul pro financování ze státního rozpočtu.

Vzdělávací zařízení v zahraničí bude definováno jako právnická osoba, která **zajišťuje** udržení českého kulturního dědictví v zahraničí, a to tím, že v zahraničí zajišťuje výuku českého jazyka a reálií o České republice, zejména o její kultuře, historii, geografii či společenském uspořádání pro děti a žáky v zahraničí, zejména pro české státní občany. Při realizaci výuky přitom bude v rozsahu, v němž to bude možné, vycházet z Národního programu vzdělávání. Pokud o to požádá, bude mu při zajišťování uvedené činnosti poskytovat **součinnost** místní diplomatická mise nebo konzulární úřad, avšak pouze za předpokladu, že při nich nebude zřízena škola Ministerstvem zahraničních věcí.

Činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí bude z části **financována** ze státního rozpočtu, ovšem v návaznosti na prokazatelné účelně vynaložené výdaje na zákonem stanovené „položky“ v předchozím roce, čímž bude zajištěno, že stát neponese náklady na tzv. „pilotní provoz“.

V souvislosti se zakotvením vzdělávacího zařízení v zahraničí bude potřebné vydat prováděcí vyhlášku, která zakotví nezbytné souvislosti. Obsahově by mohla vycházet z úpravy postavení střediska volného času provedené vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, a to s ohledem na skutečnost, že vzdělávání dětí a žáků v zahraničním vzdělávacím zařízení se svou podstatou podobá vedle školy, kterou za stávajících legislativních podmínek být nemůže, právě činnosti střediska volného času, které je jednou z forem školského zařízení pro zájmové vzdělávání.

C. Soulad s ústavním pořádkem, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s právem Evropské unie

Některé evropské země zřizují pro řízení a koordinaci zahraničních škol speciální instituce, které jsou součástí státní správy. Největší a nejpropracovanější systém je ve Francii, kde je zřízena Agentura pro francouzské vzdělávání v zahraničí, která spadá pod správu francouzského ministerstva zahraničí. Dále v Německu je zřízena Centrální agentura pro školy v zahraničí, které funguje v rámci spolkového ministerstva. V Polsku bylo zřízeno ministerstvem školství za účelem správy a financování zahraničních škol Centrum pro rozvoj polského vzdělávání v zahraničí. Švédská vláda zřídila Švédskou národní agenturu pro vzdělávání, která mimo jiné rozhoduje o dotacích pro zahraniční školy. Jiným velmi využívaným typem zahraničních škol jsou tzv. víkendové školy, které ovšem poskytují pouze doplňkové vzdělání.

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a rovněž s politikou pomoci občanům ČR v zahraničí, jako i politikou podpory zachování české kultury a vzdělanosti. Nezakládá žádné nerovnosti mezi českými státními příslušníky a ostatními občany Evropské unie, principy evropského práva naplňuje, když snižuje vzdělávací a kulturní překážky pro volný pohyb občanů České republiky uvnitř Evropské unie.

D. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Návrh zákona znamená nevýznamné zatížení státního rozpočtu v řádech jednotek milionů Korun českých v souvislosti s poskytnutím finančních prostředků vzdělávacím zařízením v zahraničí. Pokud by byly poskytnuty finanční prostředky všem 9 dosavadním členským školám sdružení ČSBH (právě u nich lze v budoucnu předpokládat získání statusu vzdělávacího zařízení v zahraničí), byl by **aktuální souhrn ročních výdajů přibližně 10 milionů Kč.**

K tomu je však třeba uvést, že výpočet byl proveden podle modelu výdajů (přibližně 4,4 milionů Kč) České školy bez hranic v Paříži, která je školou nejdéle působící, a proto též vyučující nejvíce „tříd“ (prozatím má nejvyšší třídu sedmou; škola v Londýně má teprve pátou). Z toho důvodu má i vysoké mzdové náklady na učitele, které tvoří téměř dvoutřetinovou položku jejího rozpočtu (64%). Tato kvantitativní náročnost se zároveň násobí skutečností, že Paříž patří mezi „dražší místa“, protože je zřejmé, že též mzdy jsou zde spíše vyšší, stejně jako provozní náklady.

Z toho plyne, že provoz většiny ostatních českých škol bez hranic je momentálně méně nákladný, zejména s ohledem na skutečnost, že vyučují teprve několik ročníků. Výsledný výpočet vycházející z požadavků České školy bez hranic v Paříži (přibližně 2,2 miliony Kč) byl proto zkrácen přibližně o polovinu. Pokud by se všechny české školy bez hranic rozvíjely podle plánu, bylo by možné očekávat nárůst jejich nákladů a tedy i požadavků přibližně do roku 2017, a to na dvojnásobek, tedy celkem přibližně 20 milionů Kč.

V souvislosti s poskytováním finančních prostředků lze předpokládat nevýznamné zatížení státního aparátu, konkrétně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“), které bude o přidělení finančních prostředků rozhodovat. Na veřejné rozpočty krajů a obcí nemá návrh žádný finanční dosah.

E. Dopady na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, dopady na životní prostředí

Zákon zlepšuje postavení dětí českých rodičů žijících v zahraničí, a to jak tím, že zabezpečuje udržení jejich vazby s českou kulturou, tak tím, že umožňuje jejich snadnou integraci do vzdělávacího systému v České republice po jejich návratu ze zahraničí. Tím mimo jiné zvyšuje šanci na návrat takových dětí do České republiky, a to potom, co získaly zahraniční zkušenosti, které by v budoucnu mohly využít k rozvoji české ekonomiky či kultury. Žádné negativní dopady očekávat nelze.

II. Zvláštní část

K článku I

K bodu 1:

Zavádí se nové školské zařízení, a to *vzdělávací zařízení v zahraničí*. Jeho právní zakotvení je nezbytnou reakcí na již existující praxi, která byla podrobně popsána v obecné části. Na zakotvení pojmu provedené v § 7 odst. 5 navazuje podrobnější právní úprava postavení vzdělávacího zařízení v zahraničí, a to v novém § 118a.

K bodu 2:

Činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí je činností specifickou. A to jednak proto, že vzdělávání dětí v české kultuře probíhá v rámci volnočasové aktivity doplňující standardní vzdělávání ve školách, jehož se děti účastní v zemi pobytu – tedy není nezbytné, aby bylo v plném rozsahu uskutečňováno pedagogickými pracovníky, a dále proto, že výuka probíhá mimo území České republiky – pročež je velmi náročné a finančně nákladné zajištění plně kvalifikovaných pedagogických pracovníků. Z těchto důvodů se vzdělávací zařízení v zahraničí vyjímá z povinnosti zajistit vzdělávání pouze prostřednictvím pedagogických pracovníků, jakkoli lze vyzdvihnout, že výuka ve školách ČŠBH je vždy realizována alespoň jedním pedagogickým pracovníkem v každém stupni, který je v rámci vzdělávacího programu ČŠBH označen jako „garant“, a který přebírá zodpovědnost za úroveň výuky na daném stupni. Požadavek na alespoň jednoho pedagogického pracovníka, který je garantem kvality vzdělávání, zůstává zachován, resp. je součástí návrhu.

K bodu 3:

I tato navržená změna jen reflektuje stávající praxi, pro niž platí, že zastupitelské úřady či mise bezplatně poskytují na základě soukromoprávních smluv vzdělávací prostory pro činnost zařízení, které by se měly stát vzdělávacími zařízeními v zahraničí. Institucionalizace této spolupráce je nezbytná pro zajištění právní jistoty vzdělávacích zařízení v zahraničí v budoucnu. S ohledem na to, že v místech, kde jsou při zastupitelských úřadech zřizovány školy, se činnost vzdělávacích zařízení v zahraničí může jevit jako nadbytečná, není za takových okolností povinnost poskytnout mu prostory dána.

K bodu 4:

Cílem označení školského zařízení v názvu právnické osoby je její srozumitelnost a neklamavost. Vzhledem k tomu, že subjekty, u nichž lze předpokládat transformaci do vzdělávacích zařízení v zahraničí, již několik let v zahraničí působí, a to buď pod názvem „Česká škola bez hranic v ...“, anebo pod jiným názvem (jako provozovatelé České školy bez hranic v...), je třeba přijmout právní úpravu, která umožní zachování tohoto názvu.

K bodu 5:

Technická změna navazující na změnu provedenou bodem 15.

K bodu 6:

Je třeba uvést, že sociálně znevýhodněnými jsou též děti a žáci, kteří jsou občany České republiky, a dlouhodobě žijí v zahraničí, neb jsou v některých případech vytrženy z prostředí, v němž dříve vyrůstali, v jiných postrádají své příbuzné, každopádně vyrůstají ve společnosti, která alespoň částečně neodpovídá tomu, co by pro ně jinak bylo přirozené. Je třeba uvážit, že i kdyby byl jeden z rodičů státním příslušníkem země pobytu či dokonce příslušníkem většinového národa v zemi pobytu, druhý rodič jako držitel českého občanství (je zřejmé, že dítě získává české státní občanství zásadně narozením, a to v případě, že alespoň jeden jeho rodič je českého státního občanství) pravděpodobně pochází z českého kulturního a rodinného prostředí, jehož postoje a návyky jsou mu jistě alespoň částečně vlastní, a logicky je pak dále přenáší na dítě; a to, i kdyby se dítě již narodilo v zahraničí.

K bodu 7:

Ustanovení upravující základní atributy vzdělávání v zahraničí vč. důležitého požadavku na to, aby probíhalo v souladu s Národním programem vzdělávání a ve vzdělávací oblasti jazyka a jazykové komunikace pro český jazyk a literaturu též v souladu s rámcovým programem pro základní vzdělávání. Zároveň předpokládá existenci specifického vzdělávacího programu vzdělávacího zařízení v zahraničí.

K bodu 8:

Jako v případě jiných školských zařízení, i zde se předpokládá, že ministerstvo stanoví vyhláškou podrobnosti týkající se činnosti vzdělávacích zařízení v zahraničí. Vzhledem k tomu, že jde o vzdělávání, které je svou povahou obdobné vzdělávání ve střediscích volného času, která jsou jednou z forem školského zařízení pro zájmové vzdělávání, patrně bude obsahově inspirována příslušnou částí vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Nad rámec uvedeného bude potřebné danou vyhláškou, popř. jinou, upravit podrobnosti týkající se podávání žádosti o finanční prostředky (dle návrhu nového ustanovení § 162a).

K bodu 9:

Ustanovení podrobněji rozvádí postavení a činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí. Poměrně logicky zakotvuje, že musí být právnickou osobou, pro případné pochybnosti též stanovuje, že může být občanských sdružením, čímž reaguje zejména na stávající praxi.

K bodu 10:

Technická změna určující, kdo povede evidenci vzdělávacího zařízení v zahraničí ve školském rejstříku.

K bodu 11:

Je zřejmé, že dosáhnout posouzení českým orgánem ochrany veřejného zdraví a českým stavebním úřadem, které by se zaměřilo na to, zda lze příslušné prostory užívat pro navrhovaný účel, včetně úsudku o nejvyšším počtu osob, které lze v těchto prostorách vzdělávat nebo jim poskytovat školské služby, jak požaduje písmeno h), by v zahraničí nebylo možné. Není přitom jisté, zda jsou potřebného posouzení a zejména vydání odpovídajícího stanoviska schopny obdobné zahraniční orgány, a pokud

ano, tak jistě ne dle požadavků české právní úpravy. Proto se jeví jako vhodné prokázání daných skutečností po vzdělávacím zařízení v zahraničí nepožadovat.

K bodu 12:

Dle § 5 odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, může být ředitelem školského zařízení (s výjimkou školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a středisek výchovné péče) pouze fyzická osoba, *kteřa získala praxi spočívající ve výkonu přímé pedagogické činnosti nebo v činnosti, pro kterou jsou potřebné znalosti stejného nebo obdobného zaměření, nebo v řídicí činnosti nebo v činnosti ve výzkumu a vývoji v délce 4 roky.*

Jak bylo zjištěno při dosavadní činnosti zařízení, která by se měla stát vzdělávacími zařízeními v zahraničí, je pracovní trh s česky mluvícími jinak kompetentními osobami v zahraničí značně omezený, a požadavek na 4letou praxi (vedle dalších požadavků) není proto reálně splnitelný. Jelikož je vzdělávací zařízení v zahraničí koncipováno jako podstatným způsobem odpovědné za svůj chod (zejména finančně), je zřejmý výrazný zájem zřizovatelů na tom, aby osoba ředitele byla plně kompetentní řídicí funkci vykonávat. S ohledem na vyjádřenou nemožnost zabezpečit výkon funkce ředitele osobou s požadovanou 4letou praxí, jeví se jako přijatelné spoléhat na naznačený ekonomický zájem zřizovatelů při výběru osoby vykonávající funkci ředitele.

K bodu 13:

Zde dochází k transparentnímu zařazení financování vzdělávacího zařízení v zahraničí do ustanovení § 160, který vymezuje, kdo a za jakých podmínek (v případě vzdělávacího zařízení v zahraničí uvedeno odkazem do podrobnějšího znění v § 162a) má právo na financování ze státního rozpočtu.

K bodu 14:

Jak bylo uvedeno již v obecné části, rozvoj finančního zázemí je nezbytným předpokladem pro udržení aktivity v budoucnu, a tedy i její rozvoj v současnosti. Pro stát je tato aktivita velmi žádoucí, neboť zajišťuje udržení českého kulturního dědictví v zahraničí, a to aniž by přinášela počáteční finanční či personální náklady, které s sebou zřízení nové veřejné služby nese, tím spíše v zahraničí. Tím, že činnost vzdělávacích zařízení v zahraničí reálně existuje, se státu nabízí jedinečná příležitost v budoucnu přispívat k jejímu udržení, a to bez potřeby nést náklady na její „nastartování“.

Vzhledem k výše uvedenému se jeví jako potřebné, aby stát přispíval na provoz vzdělávacího zařízení v zahraničí, a to formou příspěvku na skutečně vynaložené náklady, které bezprostředně souvisí s poskytováním vzdělávání, a to pouze na některé. Konkrétně se předpokládá poskytnutí financí na mzdové náklady a pomůcky určené k výuce, popř. na další činnosti, které souvisejí s kvalitou vzdělávání. Vzhledem k tomu, že vzdělávací zařízení v zahraničí by měla sloužit též k vzdělávání dětí se zdravotním postižením, předpokládá se zároveň poskytnutí příspěvku na nezbytné zvýšení nákladů spojených s jejich výukou.

Poskytnutí výše uvedených finančních prostředků je předpokládáno jen ve výši 50%, a to proto, aby zařízení zůstávalo odpovědné za zajištění prostředků z jiných zdrojů, a aby nepůsobilo samoučelně jako subjekt podnikající za peníze státu. Zároveň je poskytnutí finančních prostředků vypočítáváno na základě loňských nákladů na činnosti, na něž se poskytují finance, a to proto, aby bylo zajištěno, že vzdělávací zařízení v zahraničí dovedou reálně fungovat předtím, než je stát začne podporovat z veřejných zdrojů, a zároveň, aby byla zajištěna udržitelnost zařízení i z jiných zdrojů

(pokud by zařízení využilo v určitém roce jen státní finanční prostředky, je zřejmé, že v roce dalším by jejich příjem byl poloviční).

Poskytnutí příspěvku na náklady spojené s prostorovým zázemím se předpokládá zejména v případě, že budou splněny podmínky pro bezplatné poskytnutí vhodných prostor zastupitelským úřadem, tedy nebude při něm zřízena škola, ovšem daný úřad nebude disponovat vhodnými prostorami, protože poskytnuty nebudou, a to navíc nenárokově. Tento důraz vychází z předpokladu, že tam, kde zastupitelský úřad nepůsobí, lze mít za to, že zájem na podpoře české kultury není tak velký, protože se může jevit jako koncepční, aby vzdělávací zařízení bylo nuceno vyvinout vyšší úsilí k udržení své činnosti, konkrétně spočívající v zajištění prostorového zázemí mimo ekvivalentní státní financování. Vedle toho je však nezbytné uvážit též druhý – protichůdný – předpoklad, a to takový, že vzhledem k absenci českého zastoupení v určitém místě je soukromá snaha místních spolků daleko větší (protože v takových případech je to právě příslušný místní spolek, který neformálně reprezentuje český stát)¹⁰, a proto se nejeví jako vhodné, aby daná možnost byla automaticky upřena vzdělávacím zařízením v zahraničí působícím v místech bez českého zastoupení.

Jelikož náklady spojené s prostorovým zázemím mohou být nejvyššími náklady vzdělávacího zařízení v zahraničí, ponechává se možnost (nikoli povinnost) poskytnout plné financování.

Požadavek na účelnost vynaložených nákladů má sloužit jako „pojistka“ proti úhradě odvozené od výdajů, které ve skutečnosti nesloužily k zajišťované činnosti, nebo jí nesloužily účelně. Neúčelnost výdajů by mohla nastat například v případě, že by činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí byla poskytována zejména dětem a žákům, kteří nejsou českými státními příslušníky nebo nejsou českého původu.

K bodu 15:

Vzhledem k tomu, že realizace činnosti vzdělávacího zařízení v zahraničí bude probíhat mimo území České republiky, jeví se povinnost České školní inspekce provádět v zařízeních kontrolní činnost jako finančně i technicky nepřiměřeně náročná. Poskytované vzdělávání není přímo uznatelné a nezakládá žákům žádná budoucí práva ve vzdělávacím systému České republiky po návratu do vlasti, kontrola jeho průběhu Českou školní inspekcí se tak vzhledem k nárokům na provedení kontroly jeví jako neúčelná. Navíc je třeba uvést, že MŠMT v současnosti pracuje na návrhu smlouvy, která by mohla být mezi jednotlivými školami a MŠMT podepsána; jejím předmětem by mělo být zejména definování charakteru poskytovaného vzdělání, zakotvení garantů toho vzdělávání, jeho průkaznosti (patrně třídní knihou), podmínky vzdělávacího programu a každoročně předkládaná bilance školy.

Zároveň jen částečné financování z veřejných zdrojů způsobí, že zařízení bude nuceno k efektivnosti a hospodárnosti vlivem působení ekonomických zákonitostí.

K bodu 16:

Změna zakotvuje výjimku z vynětí působnosti České školní inspekce na vzdělávací zařízení v zahraničí provedenou bodem 15; a to v případě veřejnosprávní kontroly využívání finančních prostředků státního rozpočtu podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o

¹⁰ Typickým příkladem je člen ČŠBH, o. s.ve Frankfurtu, se stovkou žáků a s kulturní činností nad rámec pouhé výuky.

změně některých zákonů. Z toho vyplývá, že zůstane zachováno přímé kontrolování finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

K otázce financování lze dále uvést, že hospodárné využívání přidělených prostředků je vynucováno též ekonomickými prostředky, a nepřímo kontrolováno ministerstvem, a to v souvislosti s žádostí o finanční prostředky podle § 162a odst. 2, podle níž se finanční prostředky na další rok přidělují na základě prokázaných *účelně vynaložených* výdajů v roce předchozím. Z toho je zřejmé, že o rozsah, v němž vzdělávací zařízení v zahraničí nebude vynakládat prostředky účelně, se mu zkrátí finanční prostředky přidělené v dalším roce, což *de facto* vytvoří situaci obdobnou té, v níž by byly nehospodárně vynaložené prostředky požadovány zpět.

K článku II

Jelikož teprve po nabytí účinnosti zákona lze žádat o zápis do školského rejstříku, popř. o zápis do rejstříku školských osob, je zřejmé, že lhůtu dle § 162a odst. 3 nebude možné stihnout. Pokud by navíc bylo nezbytné stihnout lhůtu pro zápis do rejstříku škol a školských zařízení podle § 146, reálné nastoupení změny by se tak mohlo zpozdit ještě více. Jelikož však subjekty, které by se měly stát vzdělávacími zařízeními v zahraničí, již zamýšlenou činnost realizují, je zřejmý zájem na rychlém uvedení stávající neformalizované praxe do souladu s právní úpravou.

K článku III

Jelikož novela nijak přímo nedopadá do postavení příjemců vzdělávání, a zároveň zejména reflektuje stávající praxi a svým obsahem předpokládá nejdříve administrativní zatížení subjektů usilujících o postavení vzdělávací instituce v zahraničí, do něhož je přitom nijak nenuť, není důvod přistupovat k cílené legisvakanci době.

V Praze dne 18. 6. 2013

Anna Putnová, v.r.

Karel Schwarzenberg, v.r.

Vlasta Bohdalová, v.r.

Dagmar Navrátilová, v.r.

Jaroslava Wenigerová, v.r.

Znění měněných ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

§ 7

Vzdělávací soustava, školy a školská zařízení

(1) Vzdělávací soustavu tvoří školy a školská zařízení podle tohoto zákona.

(2) Škola uskutečňuje vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3.

(3) Druhy škol jsou mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem typy škol podle jejich zaměření pro účely jejich označování.

(4) Školské zařízení poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči^{1a}) (dále jen "školské služby"). Školské zařízení uskutečňuje vzdělávání podle školního vzdělávacího programu uvedeného v § 5 odst. 2.

(5) Druhy školských zařízení jsou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, **vzdělávací zařízení v zahraničí**, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči. Členění školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči stanoví zvláštní právní předpis^{1a}).

(6) Podmínkou výkonu činnosti školy nebo školského zařízení je zápis do školského rejstříku.

(7) Ve školách a školských zařízeních zajišťují vzdělávání pedagogičtí pracovníci.²⁾

(8) Vzdělávání ve vzdělávacích zařízeních v zahraničí mohou zajišťovat též jiní vhodné pracovníci, avšak alespoň jeden pedagogický pracovník²⁾, který garantuje kvalitu výuky.

§ 8

Právní postavení škol a školských zařízení

(1) Kraj, obec a dobrovolný svazek obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství (dále jen "svazek obcí"), zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu.³⁾

(2) Ministerstvo zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo státní příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ a § 169.

(3) Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje školy a školská zařízení jako organizační složky státu⁵⁾ nebo jako jejich součástí.

(4) Ministerstvo zahraničních věcí zřizuje školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky jako součást těchto úřadů. **Pokud Ministerstvo zahraničních věcí při určité diplomatické misi nebo konzulárním úřadu školu podle věty první nezřídí, je povinno zabezpečit, aby daná diplomatická mise nebo konzulární úřad poskytl na žádost vzdělávacího zařízení v zahraničí tomuto součinnost k uskutečňování jeho činnosti podle § 118a, zejména aby mu bezplatně poskytl vhodné prostory pro jím uskutečňovanou výuku. Povinnost bezplatného poskytnutí prostor podle věty předchozí neplatí, pokud subjekt dle věty předchozí vhodnými prostory nedisponuje.**

(5) Ministerstva uvedená v odstavcích 2 až 4 plní funkci zřizovatelů škol a školských zařízení jménem státu.

(6) Registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy,⁶ ostatní právnické osoby nebo fyzické osoby zřizují školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo jako právnické osoby podle zvláštních právních předpisů, ⁷ jejichž předmětem činnosti je poskytování vzdělávání nebo školských služeb podle tohoto zákona.

(7) Právnická osoba a organizační složka státu nebo její součást může vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, školy a školského zařízení, nebo i více škol nebo školských zařízení.

§ 8a

Název právnické osoby a organizační složky státu nebo její součásti

(1) Název právnické osoby a organizační složky státu nebo její součásti, vykonávající činnost podle § 8 odst. 7, musí obsahovat vždy

a) označení příslušného druhu nebo typu školy, pokud vykonává činnost školy,

b) označení příslušného typu školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči, pokud vykonává činnost tohoto školského zařízení,

c) označení příslušného druhu nebo typu školského zařízení, které není uvedeno v písmeni b), pokud vykonává činnost pouze tohoto školského zařízení.

(2) Název právnické osoby vykonávající činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí může znít též „Česká škola bez hranic“ s dovětkem o místě svého působení. Výjimečně je přípustný též jiný název, a to za podmínky, že byl osobou vykonávající činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí užíván již před účinností zákona, jímž bylo vzdělávací zařízení v zahraničí do zákona zavedeno.

(3) Název právnické osoby a organizační složky státu nebo její součásti, vykonávající činnost podle odstavce 1 písm. a) a b), může dále obsahovat označení všech druhů nebo typů školských zařízení, pokud vykonává činnost těchto školských zařízení.

(4) Součástí názvu může být upřesňující přívlastek, popřípadě čestný název, je-li ministerstvem udělen.

§ 12

(1) Hodnocení školy se uskutečňuje jako vlastní hodnocení školy a hodnocení Českou školní inspekcí.

(2) Vlastní hodnocení školy je východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy a jedním z podkladů pro hodnocení Českou školní inspekcí. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem rámcovou strukturu, pravidla a termíny vlastního hodnocení školy.

(3) Hodnocení vzdělávání ve školských zařízeních, **s výjimkou vzdělávacího zařízení v zahraničí**, provádí Česká školní inspekce.

(4) Hodnocení vzdělávací soustavy v kraji provádí krajský úřad ve zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji. Hodnocení vzdělávací soustavy České republiky provádí ministerstvo ve zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky a Česká školní inspekce ve své výroční zprávě.

(5) Hodnocení školy a školského zařízení může provádět také jejich zřizovatel podle kritérií, která předem zveřejní.

§ 16

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

(1) Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.

(2) Zdravotním postižením je pro účely tohoto zákona mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování.

(3) Zdravotním znevýhodněním je pro účely tohoto zákona zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání.

~~(4) Sociálním znevýhodněním je pro účely tohoto zákona~~

~~a) rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy,~~

~~b) nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo~~

~~e) postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu.11)~~

~~(5) Speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů zjišťuje školské poradenské zařízení.~~

(4) Sociálním znevýhodněním je pro účely tohoto zákona

a) rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy,

b) nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo

c) postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu¹¹⁾, nebo

d) u dětí a žáků, kteří jsou občany České republiky, dlouhodobý pobyt v zahraničí.

(5) Speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů zjišťuje školské poradenské zařízení a jde-li o děti a žáky podle odstavce 4 písm. d) vzdělávací zařízení v zahraničí.

(6) Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení. Pro žáky a studenty se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se při přijímání ke vzdělávání a při jeho ukončování stanoví vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám. Při hodnocení žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Délku středního a vyššího odborného vzdělávání může ředitel školy ve výjimečných případech jednotlivým žákům nebo studentům se zdravotním postižením prodloužit, nejvýše však o 2 školní roky.

(7) Děti, žáci a studenti se zdravotním postižením mají právo bezplatně užívat při vzdělávání speciální učebnice a speciální didaktické a kompenzační učební pomůcky poskytované školou. Dětem, žákům a studentům neslyšícím a hluchoslepým se zajišťuje právo na bezplatné vzdělávání pomocí nebo prostřednictvím komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob podle jiného právního předpisu 11a). Dětem, žákům a studentům, kteří nemohou číst běžné písmo zrakem, se zajišťuje právo na vzdělávání s použitím Braillova hmatového písma. Dětem, žákům a studentům, kteří se nemohou dorozumívat mluvenou řečí, se zajišťuje právo na bezplatné vzdělávání pomocí nebo prostřednictvím náhradních způsobů dorozumívání.

(8) Vyžaduje-li to povaha zdravotního postižení, zřizují se pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením školy, popřípadě v rámci školy jednotlivé třídy, oddělení nebo studijní skupiny s upravenými vzdělávacími programy. Žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, žáci se souběžným postižením více vadami a žáci s autismem mají právo se vzdělávat v základní škole speciální, nejsou-li vzdělávání jinak. Příprava na vzdělávání dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem se může poskytovat v přípravném stupni základní školy speciální.

(9) Ředitel mateřské školy, základní školy, základní školy speciální, střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy může ve třídě nebo studijní skupině, ve které se vzdělává dítě, žák nebo student se speciálními vzdělávacími potřebami, zřídit funkci asistenta pedagoga. V případě dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním je nezbytné vyjádření školského poradenského zařízení.

(10) Ke zřízení jednotlivé třídy, oddělení nebo studijní skupiny s upravenými vzdělávacími programy v rámci školy podle odstavce 8 a ke zřízení funkce asistenta pedagoga podle odstavce 9 je v případě škol zřizovaných ministerstvem či registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, nezbytný souhlas ministerstva, v případě škol zřizovaných ostatními zřizovateli souhlas krajského úřadu.

§ 111a

Vzdělávání v zahraničí

(1) **Vzdělávání v zahraničí poskytuje dětem a žákům, kteří jsou českými státními příslušníky nebo mají český původ a žijí v zahraničí, výuku češtiny a českých reálií jako doplnění každodenního vzdělání, které děti a žáci získávají v zahraničních školách.**

(2) **Vzdělávání v zahraničí se uskutečňuje ve vzdělávacích zařízeních v zahraničí podle vzdělávacího programu vzdělávacího zařízení v zahraničí, který je v souladu s Národním programem vzdělávání a v souladu s rámcovým programem pro základní vzdělávání ve vzdělávací oblasti jazyka a jazykové komunikace pro český jazyk a literaturu.**

§ 112

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnější podmínky a náležitosti přijímání do základního uměleckého vzdělávání, jazykového **vzdělávání**, a zájmového vzdělávání- **a vzdělávání ve vzdělávacích zařízeních v zahraničí**, jejich obsahu, rozsahu, organizace, hodnocení a ukončování, podmínky ukončování jazykového vzdělávání státní jazykovou zkouškou, obsah a rozsah státních jazykových zkoušek a jejich zkušební řád, uznávání předchozího vzdělání pro účely konání státních jazykových zkoušek a výši úplaty za tyto zkoušky, a stanoví organizaci zájmového vzdělávání ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání a podmínky organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání.

§ 118a

Vzdělávací zařízení v zahraničí

(1) **Vzdělávací zařízení v zahraničí je českou nebo zahraniční právnickou osobou, která zajišťuje udržení českého kulturního dědictví v zahraničí, a to tím, že v zahraničí zajišťuje výuku českého jazyka a reálií o České republice, zejména o její kultuře, historii, geografii či společenském uspořádání pro děti a žáky v zahraničí, zejména pro české státní občany. (2) Vzdělávací zařízení v zahraničí může být občanským sdružením.**

§ 143

Vedení rejstříku škol a školských zařízení

(1) Krajský úřad vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o mateřských školách a školských zařízeních s výjimkou mateřských škol a školských zařízení uvedených v odstavci 2.

(2) Ministerstvo vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o mateřských školách a školských zařízeních zřízených ministerstvem a registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy ostatních školách, dále školských zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, **vzdělávacích zařízení v zahraničí**, školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo pro preventivně výchovnou péči a školských účelových zařízeních, v nichž se uskutečňuje praktické vyučování.

(3) Krajský úřad předává údaje z rejstříku ministerstvu k evidenci a ke zveřejnění.

§ 147

Náležitosti žádosti o zápis školy nebo školského zařízení

(1) Žádost o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku obsahuje tyto údaje a doklady:

- a) druh školy nebo druh a typ školského zařízení,
- b) název, sídlo a právní formu právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, a její identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
- c) jméno a příjmení, státní příslušnost, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a datum narození osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem této právnické osoby,
- d) název, sídlo, právní formu a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, zřizovatele školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace, je-li jím právnická osoba; jméno a příjmení, státní příslušnost, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a datum narození tohoto zřizovatele, je-li jím fyzická osoba,
- e) jméno a příjmení, státní příslušnost, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a datum narození osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem zřizovatele školské právnické osoby, je-li jím právnická osoba; to neplatí, je-li zřizovatelem ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí,
- f) rámcový popis personálního a majetkového zajištění a financování činnosti školy nebo školského zařízení s ohledem na požadavky rámcového vzdělávacího programu, pokud je stanoven,
- g) doklad osvědčující vlastnické nebo užívací právo právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, k prostorám, kde bude uskutečňováno vzdělávání nebo školské služby,
- h) stanovisko příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví a stavebního úřadu, ze kterého vyplývá, že příslušné prostory lze užívat pro navrhovaný účel, včetně údaje o nejvyšším počtu osob, které lze v těchto prostorách vzdělávat nebo jim poskytovat školské služby; **tato povinnost neplatí pro vzdělávací zařízení v zahraničí,**
- i) doklad osvědčující zřízení nebo založení právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení,
- j) doklad osvědčující vznik právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, pokud se nejedná o školskou právnickou osobu,
- k) seznam oborů vzdělání, včetně forem vzdělávání v případě školy a seznam školských služeb v případě školského zařízení, doklad o akreditaci vzdělávacích programů v případě vyšší odborné školy,
- l) jméno a příjmení, datum narození ředitele školy nebo školského zařízení, doklad o jeho jmenování do funkce a doklady osvědčující splnění předpokladů pro výkon funkce ředitele školy nebo školského

zařízení podle zvláštního právního předpisu,2); **předpoklady pro výkon funkce ředitele podle věty předechozí nemusí splňovat ředitel vzdělávacího zařízení v zahraničí,**

m) navrhovaný nejvyšší počet dětí, žáků a studentů ve škole nebo školském zařízení, včetně jejich odloučených pracovišť, v jednotlivých oborech a formách vzdělávání, lůžek, stravovaných, tříd, skupin nebo jiných obdobných jednotek,

n) čestné prohlášení zřizovatele školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace, že neprobíhá insolvenční řízení, v němž je řešen jeho úpadek nebo hrozící úpadek nebo že nebylo rozhodnuto o jeho úpadku, není v likvidaci, nemá daňové nedoplatky, nemá splatný nedoplatek na pojistném na veřejné zdravotní pojištění nebo na sociální zabezpečení a že nebyl v posledních třech letech proveden výmaz zapsané osoby, jejímž byl zřizovatelem, ze školského rejstříku z důvodů uvedených v § 150 odst. 1 písm. c) až f); uvedené se vztahuje také na jiné právnické osoby, které budou vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, a jejich statutární orgány,

o) datum zahájení činnosti školy nebo školského zařízení,

p) stanovisko obce, na jejímž území bude základní škola nebo základní umělecká škola působit, pokud není jejich zřizovatelem,

q) stanovisko kraje, na jehož území bude střední nebo vyšší odborná škola působit, pokud není jejich zřizovatelem.

(2) Doklady a údaje podle odstavce 1 písm. g), h) a l) mohou být předloženy dodatečně, nejpozději však do dne zahájení činnosti školy nebo školského zařízení. Doklad osvědčující vznik právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, může být předložen dodatečně, nejpozději však do dne zahájení činnosti školy nebo školského zařízení. Rozhodnutí o zápisu školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení nabývá v těchto případech účinnosti až doložením chybějících dokladů orgánu, který rejstřík škol a školských zařízení vede.

(3) Pokud zároveň probíhá řízení o zápis více škol nebo školských zařízení, jejichž činnost bude vykonávat jedna právnická osoba a jejichž rejstřík vede jeden orgán, dokládají se údaje a doklady, které jsou pro tato řízení společné, pouze jednou.

§ 160

[Financování ze státního rozpočtu]

(1) Ze státního rozpočtu se za podmínek stanovených tímto zákonem poskytují finanční prostředky vyčleněné na činnost

a) škol a školských zařízení zřizovaných ministerstvem, a to na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na výdaje podle § 184 odst. 1 a 2, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž

výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání, na další nezbytné neinvestiční výdaje spojené s provozem škol a školských zařízení a na investiční výdaje zařazené do programu podle zvláštního právního předpisu,³⁶⁾

b) škol a školských zařízení zřizovaných registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy,⁶⁾ s výjimkou jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky, na výdaje uvedené v písmenu a) s výjimkou výdajů na pořízení a zhodnocení dlouhodobého majetku; tato výjimka se nevztahuje na výdaje na učební pomůcky,

c) škol a školských zařízení zřizovaných obcemi nebo svazky obcí, s výjimkou školských výchovných a ubytovacích zařízení podle § 117 odst. 1 písm. c) a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky, a to na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na výdaje podle § 184 odst. 1 a 2, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání,

d) škol a školských zařízení zřizovaných kraji, s výjimkou jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a školských výchovných a ubytovacích zařízení podle § 117 odst. 1 písm. c), a to na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na výdaje podle § 184 odst. 1 a 2, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž na výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání,

e) vzdělávacích zařízení v zahraničí, a to v souladu s ustanovením § 162a.

(2) Finanční prostředky podle odstavce 1 může právnická osoba vykonávající činnost školy použít také tehdy, zajišťuje-li v souladu s tímto zákonem a rámcovým vzdělávacím programem povinnou součást vzdělávání dětí, žáků a studentů u jiné fyzické nebo právnické osoby. Finanční prostředky podle věty první lze použít na:

a) úhradu ceny za služby poskytované jinou fyzickou nebo právnickou osobou, finanční prostředky podle odstavce 1 písm. c) a d) lze takto použít pouze do úhrnné roční výše stanovené krajským úřadem v rozpisu rozpočtu finančních prostředků na činnost školy;

b) náhradu nákladů, které jiné fyzické nebo právnické osobě prokazatelně a nutně vznikají výhradně za účelem uskutečňování praktického vyučování na jejím pracovišti na základě smlouvy podle § 65 odst. 2, pokud byla náhrada nákladů v této smlouvě sjednána.

(3) Finanční prostředky podle odstavce 1 lze v souladu s odstavcem 2 použít pouze na náhradu nákladů rozpočtovaných v ceně podle odstavce 2 písm. a) nebo vynaložených jinou fyzickou nebo právnickou osobou podle odstavce 2 písm. b), které odpovídají druhům nákladů vyplývajícím pro daný případ z odstavce 1; do rozsahu nákladů podle odstavce 1 písm. a) se pro tyto účely nezapočítávají náklady na pořízení a zhodnocení dlouhodobého majetku s výjimkou nákladů na učební pomůcky.

(4) Ze státního rozpočtu se poskytují finanční prostředky vyčleněné na činnost škol a školských zařízení, které nezřizuje stát, kraj, obec, svazek obcí nebo registrovaná církev nebo náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy,6) v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.31)

(5) Finanční prostředky ze státního rozpočtu podle odstavce 1 písm. b) až d) a odstavce 2 se poskytují podle skutečného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení, v jednotlivých oborech a formách vzdělávání, lůžek, stravovaných nebo jiných jednotek stanovených zvláštním právním předpisem 34a), uvedeného ve školních matrikách pro příslušný školní rok, nejvýše však do výše povoleného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení, v jednotlivých oborech a formách vzdělávání, lůžek, stravovaných nebo jiných jednotek stanovených zvláštním právním předpisem 34a), uvedeného ve školském rejstříku. Do skutečného počtu podle věty první se započítávají i cizinci, kterým se podle tohoto zákona poskytuje vzdělávání nebo školské služby za stejných podmínek jako státním občanům České republiky.

(6) Finanční prostředky nad rozsah finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle odstavců 1 a 2 hradí právnické osoby, které vykonávají činnost škol a školských zařízení, z dalších finančních zdrojů, zejména z vlastních příjmů, z prostředků zřizovatele, popřípadě jiných osob.

§ 162a

Financování vzdělávacích zařízení v zahraničí

(1) Ze státního rozpočtu se dále poskytují finanční prostředky na činnost vzdělávacího zařízení v zahraničí, a to na výdaje na

- a) platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění,**
- b) nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených,**
- c) učební pomůcky, včetně didaktických počítačových programů, školní potřeby a učebnice,**
- d) činnosti, které přímo souvisejí s kvalitou vzdělávání.**

(2) Finanční prostředky podle odstavce 1 se poskytují na zahájený kalendářní rok, a to ve výši odpovídající 50% prokázaných účelně vynaložených výdajů podle odstavce 1 písm. a) až d) v roce předchozím.

(3) Ze státního rozpočtu mohou být dále poskytnuty finanční prostředky na výdaje na zajištění prostor pro uskutečňování výuky, a to zejména za předpokladu, že nebyly poskytnuty

vhodné prostory dle § 8 odstavce 4 z toho důvodu, že daná diplomatická mise nebo konzulární úřad vhodnými prostory nedisponuje. Finanční prostředky podle tohoto odstavce mohou být poskytnuty v plné výši.

(4) O poskytnutí finančních prostředků rozhoduje ministerstvo rozhodnutím na základě žádosti vzdělávacího zařízení v zahraničí podané do konce ledna zahájeného kalendářního roku. Podrobnosti, zejména náležitosti žádosti, včetně způsobu přepočtu cizí měny na české koruny, stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 174

(1) Česká školní inspekce zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy.

(2) Česká školní inspekce ve školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku, **s výjimkou vzdělávacího zařízení v zahraničí**, a na pracovištích osob, kde se uskutečňuje praktické vyučování nebo odborná praxe podle § 65 odst. 2 a § 96 odst. 2 v rámci inspekční činnosti

a) získává a analyzuje informace o vzdělávání dětí, žáků a studentů, o činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy,

b) zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

c) zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem,

d) vykonává státní kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb; státní kontrolu vykonává podle zvláštního právního předpisu,⁴⁴⁾

e) vykonává veřejnosprávní kontrolu⁴⁰⁾ využívání finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 160 až 163; **a to i v případě vzdělávacího zařízení v zahraničí.**

(3) Česká školní inspekce v rámci inspekční činnosti kontroluje ve školách podle § 38 odst. 1 písm. c) plnění povinností a podmínek stanovených v § 38a odst. 5 písm. c) až e), § 38a odst. 6, § 38b odst. 1 písm. c) a v § 38b odst. 2 písm. a) až d).

(4) Inspekční činnost se vykonává na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok, který schvaluje ministr školství, mládeže a tělovýchovy na návrh ústředního školního inspektora.

(5) Inspekční činnost se dále provádí na základě podnětů, stížností a petic, které svým obsahem spadají do působnosti České školní inspekce podle odstavce 2 písm. b) až e). V případě inspekční činnosti konané na základě stížnosti prošetřuje Česká školní inspekce jednotlivá tvrzení uvedená ve stížnosti a výsledek šetření předává zřizovateli k dalšímu řízení. Zřizovatel informuje Českou školní inspekci o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

(6) Česká školní inspekce je dále povinna provést inspekční činnost podle odstavce 2 písm. b), c) a d) pro účely přiznání dotací podle zvláštního právního předpisu, pokud o to právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, požádá. Inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. b), c) nebo d) nelze na žádost právnické osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení,

provést před uplynutím lhůty k odstranění případných nedostatků zjištěných předchozí inspekční činností podle odstavce 2 písm. b), c) nebo d).

(7) Při hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb vychází Česká školní inspekce ze zásad a cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem, přičemž základním kritériem hodnocení je zejména účinnost podpory rozvoje osobnosti dítěte, žáka a studenta a dosahování cílů vzdělávání ze strany škol a školských zařízení. Kritéria hodnocení předkládá ministerstvu ke schválení. Schválená kritéria hodnocení ministerstvo zveřejňuje.

(8) Inspekční činnost vykonávají na základě písemného pověření ústředním školním inspektorem nebo jím pověřenou osobou školní inspektoři, kontrolní pracovníci a přizvané osoby. Školní inspektoři se prokazují průkazem školního inspektora opatřeným státním znakem České republiky. Kontrolní pracovníci se prokazují průkazem kontrolního pracovníka opatřeným státním znakem České republiky. Přizvané osoby se prokazují občanským průkazem.

(9) Školním inspektorem může být ten, kdo má vysokoškolské vzdělání, nejméně 5 let pedagogické nebo pedagogicko-psychologické praxe a splňuje další předpoklady stanovené zvláštními právními předpisy.⁴⁵⁾

(10) Kontrolním pracovníkem může být ten, kdo má vysokoškolské vzdělání, nejméně 5 let praxe a splňuje další předpoklady stanovené zvláštními právními předpisy⁴⁵⁾, nebo ten, kdo má střední vzdělání s maturitní zkouškou, nejméně 20 let praxe a splňuje další předpoklady stanovené zvláštními právními předpisy⁴⁵⁾.

(11) Přizvanou osobou je ten, kdo se inspekční činnosti účastní v zájmu odborného posouzení věci. Přizvaná osoba pracuje pod vedením školního inspektora nebo kontrolního pracovníka.

(12) Písemné pověření podle odstavce 7 musí obsahovat

- a) jméno a příjmení pověřené osoby nebo jména a příjmení členů inspekčního týmu, pokud je pověření vystaveno pro inspekční tým,
- b) předmět a místo inspekční činnosti,
- c) termín zahájení inspekční činnosti,
- d) datum a číslo jednací,
- e) podpis ústředního školního inspektora nebo jím pověřené osoby,
- f) název a adresu příslušného pracoviště České školní inspekce a úřední razítko.

(13) Výstupem inspekční činnosti je

- a) inspekční zpráva v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. b) a c),
- b) protokol podle zvláštního právního předpisu^{40),44)} v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. d) a e) a odstavce 3,
- c) tematická zpráva v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. a),

d) výroční zpráva České školní inspekce.

(14) Inspekční zpráva obsahuje hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a dále jména, příjmení a podpisy školních inspektorů, kontrolních pracovníků a přizvaných osob. Obsah inspekční zprávy projednají školní inspektoři a kontrolní pracovníci s ředitelem školy nebo školského zařízení. Projednání a převzetí inspekční zprávy potvrdí ředitel školy nebo školského zařízení podpisem. Připomínky k obsahu inspekční zprávy může ředitel školy nebo školského zařízení podat České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce bez zbytečného odkladu zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

(15) Tematickou zprávu vydává Česká školní inspekce na základě shrnutí poznatků získaných z inspekční činnosti v určitém tematickém okruhu a jejich analýzy. Tematická zpráva se po jejím zpracování bez zbytečného odkladu zveřejňuje.

(16) Výroční zpráva České školní inspekce obsahuje souhrnné poznatky o stavu vzdělávání a vzdělávací soustavy vycházející z inspekční činnosti za předcházející školní rok a zveřejňuje se každoročně v prosinci.

(17) Česká školní inspekce podává návrh na odvolání ředitele.